

Budapest

Rökk Szilárd-uteza 27.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel24 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* m. á. v. titkár és ügyész.Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Dr. Békéssy Ferencz* m. á. v. ügyész.*Ilkey László* székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* m. á. v. f.,*Nagy Józsa* m. á. v. titkár, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

Az **A)** csoportbeli tagok, kik az első évben havi 2 koronát, azután pedig havi 5 koronát fizetnek, ezen csekély díjért a következő kedvezményekben részesülnek:

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.

b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.

b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.

b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.

b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A **B)** csoportba belépők, tehát azok, kik az első évben 2 koronát, a következő években pedig 2 korona 50 fillért fizetnek havonta, a fent elősorolt összes kedvezményeknek felét kapják.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezek felül úgy az **A)**, mint a **B)** csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Egyesületünk közgyűlése dolgában már több helyről történtek kérdezősködések. Miután az egyesület, mint ilyen, az elmúlt év május 1-én kezdte meg működését, legjobb esetben csak április vége felé tarthatjuk meg a közgyűlést, mert másképen egy évnek az eredményéről hogyan tudnánk beszámolni? Magunk is jobban szeretnénk, ha ez a terminus minél közelebb lenne már, mert legfőbb óhajunk, megmutatni az egyesület tagjainak, hogy miként sáfarkodunk az ő filléreikkel, miként felelünk meg a belénk helyezett bizalomnak. Ahogy ennek az igen fiatal egyesületnek ügyei jelenleg állanak, meg vagyunk arról győződve, hogy a beszámoló minden irányban több leend, mint kielégítő. Szíves türelmet kérünk tehát.

A tagsági díjak befizetése tekintetében arra kérjük az egyesület tagjait, valamint a gyűjtőket és a bizalmi férfiakat, hogy ezeket a befizetéseket lehetőleg a hónap első napjaiban sziveskedjenek teljesíteni. Nem a magunk érdekében kérjük pedig ezt, hanem az egyesület érdekében, mert az egész hónapon át, szórványosan beérkező tagsági díjak elkönyvelése több kiadást okoz az egyesületnek, s az elszámolás is komplikálódik. A befizetések pontos teljesítésére pedig azért kérjük a tagokat, mert figyelembe kell venniök, hogy az egyesület is csak abban az esetben felel meg a maga elvállalt kötelezettségeinek a tagokkal szemben, ha viszont ezek mindegyike a legpontosabban teljesíti a maga kötelezettségét. Mi a működésünket nem kezdtük meg holmi nagy alaptőkékkel, hanem kölcsönös bizalommal egymás irányában. Ahogy a tagok mind-

egyike megbizik abban, hogy az egyesület vele szemben bármikor, amikor a sors úgy hozza magával, teljesíti azt, amit ígért, és ő ezen az alapon küldi be hónapról-hónapra a maga tagjárulékát: azonképen az egyesület vezetősége is kell, hogy megbizzék abban, hogy a tagok mindegyike pontosan, az elvállalt határidőre tesz eleget a maga köteletségének; mert ez a pontosság a vezetőség működésének az alapja, amely neki lehetővé teszi a kedvezmények kiosztását a sorsüldözte tagok között.

Egyesületünk ellenségei. Mi sem kerülhetjük el azok sorsát, akik dolgoznak önzetlenül, csak azért, hogy jutalmul megrágalmaztassanak, megyanusítottassanak. Azt kell tapasztalnunk, hogy nekünk, hogy ennek a mi egyesületünknek is akadnak ellenségei. Hol itt bukkan fel egy, hol amott és szórja ellenünk a maga csunya mérget, alattomosan és csupa merő anyagi irigységből. Mi meg, mert csak ritkán és akkor is megkésve kapunk hirt az ilyen rágalmakról, még csak nem is védekezhetünk ellenük. Felkérjük tagjainkat ennél fogva, hogy ha előttük bárki bármivel gyanusítani merné az egyesület működését, ne sajnálják a fáradságot és közöljék ezt azonnal velünk. A tagok érdeke épen úgy megköveteli, mint az egyesület vezetőségének a tisztessége, hogy gyanusítást semmi oldalról el ne tőrjünk, és hogy mindenki lássa, miszerint nyílt homlokkal, emelt fővel állunk elébe minden vádnak. Nincs mit takargatnunk, nincs mit titkolnunk sem a tagok, sem a nyilvánosság előtt; nem is vagyunk tehát hajlandók semmiféle rágalmazást eltűrni.

Segélyezések kimutatása.

Halálszegély.

48. sz. lapunkban részletesen felsorolt segélyek összege 3300 korona.

Balesetsegély.

48. sz. lapunkban részletesen felsorolt segélyek összege 6426 korona 66 fillér.

Betegsegély.

48. sz. lapunkban részletesen felsorolt segélyek összege 1600 korona.

A mi kis ujságunk.

Már csak úgy mondom, hogy a mi »kis ujságunk«. Mert amit az ember szeret, azt jól esik becézgetni. És én hogyan szeretném ezt a mi ujságunkat, amikor csak az imént léptem oly szoros frigyre vele?

. . . Nem szokásos s a jó társaságban nem is illik, hogy az ember magáról beszéljen, a maga dolgaival hozakodjék elő. Még kevésbé illik ilyesmi a nagy nyilvánosság előtt. Dehát ez az én dolgom, amelylyel én most itt előhozakodni akarok, nemcsak az én dolgom, hanem még sokkal inkább a mások ügye, a mások dolga. Mert ehhez az én frigykötésemhez a mi ujságunkkal, aminthogy köze volt eddigelé egyesületünk igazgatóságának és vezetőségének, azonképen köze van és köze lesz az egyesület minden egyes tagjának. Nem vétek tehát az ildomosság ellen, hanem kötelességet teljesítek, amikor tagtársainknak és olvasóinknak egyet-mást elmondok erről a mi viszonyunkról.

Az egyesület elnöksége azzal a kitüntető bizalommal tisztelt meg engem, hogy az egyesületi lapnak, a »Kitartás«-nak, szerkesztői állását fogadjam el. Kész örömmel tettem eleget ennek a kívánságnak, mert már előzőleg alkalmam volt meggyőződni arról, hogy az egyesület működése mennyire áldásteljes, mennyire hézagot pótló a mai társadalomban. Céljának nemessége, eszközeinek tisztasága, vezetőinek önzetlensége képezik azon biztosítékot, hogy az egyesület, mely egészséges alapon épült, élni, virulni fog nagyon sokáig s a maga megizmosodásában mind több és több jótékony-ságot fog gyakorolni tagjaival szemben, mind nagyobb és nagyobb áldást fog árasztani azok mindegyikére.

Igen helyes kezdeményezés volt az egyesület alapítói részéről, hogy az egyesület ügyeinek mintegy szószólójául megindították a lapot, ezt a mi ujságunkat. Helyes kezdeményezés volt, mert egy ilyen ujság, ha még annyira szerény keretekben mozog is, kimondhatatlan szolgálatokat tehet az egyesület összeségének, az egyesület és annak minden egyes tagja érdekeinek, ha abban a szellemben vezetetik, amely szellem az ő tulajdonképeni, az ő igazi céljának megfelel.

Nem az egyesület létesült az ujság kedvéért, hanem az ujság létesült az egyesület kedvéért. Az egyesület a fő, az ujság csupán egy eszköze. Az ujság tartalmától függ azután, hogy hasznos eszköze vagy pedig ártalmas eszköze legyen-e az egyesületnek.

Hiszem és reményem, hogy hasznos

eszköze lesz az én kezeimben is. Ezen hitemet és reményemet onnan meritem pedig, hogy a jó cél érdekében *komolyan akarom*, miszerint azzá legyen. Akarom, hogy ez a mi ujságunk legyen ezentúl a legszorosabb, a legközvetlenebb érintkezési kapocs az egyesület vezetősége, valamint az egyesületnek — főként távolabb lakó — tagjai között. Akarom, hogy ez tájékoztassa az egyesületnek minden egyes tagját minden olyan intézkedésről, mozgalmáról, határozatról, amely a mi közös ügyünket képezi, a mi érdekeinket szolgálja. Akarom, hogy ez legyen a mi leghatalmasabb eszközünk az egyesület céljainak, a tagok érdekeinek szolgálatában, a mi legerősebb fegyverünk rosszakaróinknak, rágalmazóinknak elnémitésában, ellenségeinknek legyőzésében. Akarom, hogy ez a mi kis ujságunk legyen hasznos, oktató cikkek tárháza, amelyekből lehetőleg mindenki megtalálja azt, ami őt érdekli, ami neki javára válik.

Akarom, hogy ez a mi kis ujságunk legyen érdekes hirmondó; hetenként számoljon be olvasóinak a világ minden részében történő és tudomásunkra jutott furcsaságokról, nevezetesebb eseményekről.

Akarom végül, hogy ez a mi kis ujságunk legyen minden családnak örömmel várt kedves vendége, amely mulattat, szórakoztat és amely a maga derűjével tegye kellemessé tagjainknak a vasárnapi délutánokat . . .

Szinte merészség számba megy tőlem, hogy mi mindent akarok én, ugyebár? És szinte hallani vélem, amint olvasóink egyike-másika mormogja is a fogai között, hogy: Sokat akar a szarka, de . . . Hát kérem, ne úgy tessék tekinteni a dolgot, nem ebből a szempontból. Azok között, amiket én itt felsoroltam, hogy megvalósítani akarok, nem hiszem, hogy csak egy pont, csak egy szó is legyen, amely nem találkoznék az egyület vezetőségének és az együleti tagok mindegyikének helyeslésével és óhajával. Már pedig, hogy mi egy olyan dolgot ne tudjunk megvalósítani, amit mindnyájan helyeslünk, mindnyájan óhajunk és amely dolognak megvalósítása csak a mi jóakarattunktól függ: azt senki sem fogja elhítni velem.

Igaz, az én tehetségem szegény, az én erőm gyöngé ahhoz, hogy mindezeket egymagam megvalósítani képes legyek. Hanem, mert a közös ügy érdekében, a közös cél szolgálatában akarom ezeket a dolgokat érvényre juttatni, felkérem az egyesület vezetőségét és felkérem az egyesületnek minden egyes tagját, hogy engem ezen szándékomban

tőlük telhetőleg támogatni sziveskedjenek. Minden hír, amely örömet közöl velünk, valamely tagtársunknak örömét, kedves lesz előttünk, mert ujságunk révén módunkban lesz, hogy mindnyájan osztozzunk az ő örömeiben. Minden hír, amely szomorúságról, bánatról fog beszámolni, ujságunk révén szerte száll e hazában, hogy mindnyájan részvétellel osztozhassunk abban a fájdalomban, amely egyik tagtársunk hajlékába beköltözött.

Az egymás sorsa iránt való érdeklődés az első lépés ahhoz, hogy egymásnak támogatása, egymásnak segítése végett szövetséget alkossunk. Ha ez az érdeklődés folytonos marad, az egyesülés, a szövetség soha nem hitt és soha nem remélt erőt fog az egyének számára gyűjteni . . .

Ez az én programom, amikor a »Kiktartás« szerkesztőségét átveszem.

Temesváry Alajos.

A méhekről.

II.

(L.) Nem utolsó erényük a méheknek a tisztaság sem, a miről az újabb találmányu üvegoldalú kasok — helyesebben kaptároknál — mindenki könnyen meggyőződhetik.

Sokszor megesik, hogy a hosszú téli pihenés alatt egér vetődik a méhkasba, de bizony nem sokáig lakmározhatik, mert a dolgozó méhek ezrei azonnal megrohanják és mérges fullánkjaikkal pár perc alatt megölik.

A hulla eltakarítása eleinte gondolkozóba ejti a köztársaságot, de csakhamar igen leleményes uton segítenek magukon. Talán idegenkednek attól, hogy az aránylag roppant hustömeget fogaikkal szétszedjék, s így hordják ki a kasból, de azt tudják, hogy minden áron szabadulni kell a hullától, mert annak rothadása az egész kas levegőjét megmértelezné.

Mit csinálnak tehát?

Vastag viaszréteggel vonják be az egér hulláját s így elejét veszik a káros kigőzölgésnek.

Némely vidéken azon tévhitben élnek a méhészek, hogy téli időben, mikor a kaptárban már elfogyott a méz, a méheket hussal is lehet etetni. E czélból egy-egy sült kappant tesznek a kaptárba.

Igaz ugyan, hogy a méhek e kappanokat egész esontig lekoppasztják, de ezt csak a fentebb említett tisztasági okból teszik, mert táplálékot nem igen találnak benne.

Egy forint ára cukorral több táplálékot adunk nekik, mint akár 10 sült kappannal is. Így tehát e téves hiedelmen alapuló szokás valósággal — tékozlás.

Zivataros, esős tavasz és nyár után, kivált a késői rajok a legnagyobb szorgalom mellett sem

képesek elegendő téli eleséget gyűjteni maguknak s ezeket bizony a tél vége felé táplálni kell, ép úgy mint most a mi szegény munkásainkat.

A méhek mint időjósok is előkelő szerepet játszanak.

Ha szép verőfényes napon a dolgozó méh sürgés-forgás helyett csak immel-ámmal végzi kötelességét, ha a kastól 3—400 méternél messzebb nem repül: akkor biztosra vehetjük, hogy alig pár óra mulva eső vagy zivatar következik.

Sajátságos, hogy a pálinka, mely a legszorgalmasabb, becsületesebb népet is úgy erkölcsileg, mint anyagilag tönkre teszi — a méheket is teljesen kiforgatja és természetükből és anarkistákká, lázadókká teszi őket.

Dr. Büchner pálinkával vegyített mézzel etetett egy méh-családot, s ezek csakhamar annyira megszerették a bődítő italt, hogy rendes szokásaikból egészen kivetkőztek; megszűntek dolgozni s lopásra, rablásra adták magukat. Valóságos rablóhadjáratot intéztek a szomszéd kasok józan köztársaságai ellen, a melyek utóvégre is megunták az örökös háborúságot s egy szép napon egyesült erővel megrohanták a részegeseket és az utolsó kiirtották őket.

A jól fegyelmezett munkások féltékenyen őrzik birodalmukat az idegen betolakodók ellen, azért is két idegen család egyesítése a legnagyobb óvatosságot igényli.

A tapasztalt méhészek azonban ennek a módját is kitalálták; az elemi csapások s mindenféle ellenség által számszerűleg megfogyatkozott méh-családokat egy kaptárba verik össze, oly módon, hogy a kitelepítendő családot mézes vízzel erősen befecskendezik, s így teszik át az idegen kaptárba, melynek különben is kiéhezett lakói örömmel fogadják a mézet hozó jövevényeket, s mire lenyalogatják róluk a mézcseppeket — már meg is barátoknak velük, s egy családdá egyesülnek.

A méhek állandó háborúságban élnek a nép által »Méh-farkas«-nak nevezett halálfejú éjjeli lepkevel, mely éjjelenként villámgyorsasággal ront be a méhkasba s karikákba gömbölyített, de kinyújtva 8—10 centiméter hosszú, szívó ormányát belemeríti a mézzel rakott sejtekbe s mielőtt a baktetek az álomba merült dolgozó méheket felkölthetnék, zsákmányával rendesen elmenekül.

Rendes időben csak két méh szokott a bejáratnál őrt állani, de a mint egy tudós természetbuvár megfigyelte, az ilyen rabló-betörés után a méhek gombolyagba gyűlve, testükkel fedik el a bejáratot.

Jaj ilyenkor a vakmerő betörőnek! mert ha nagy erejével áttöri is az eleven torlaszt, száz meg száz törsturás vet véget azonnal életének.

A dolgozó méhek fulánkja két igen hegyes nyilvesszőkhöz hasonlít; e fulánk ennél fogva rendesen

benmarad a sebben, és így a fegyverét használó méh maga is elpusztul.

Általános hiedelem, hogy egy méhszurás veszedelmet nem okoz, de már több méh csipése halált hozó is lehet.

E hiedelem azonban tévedésen alapszik, mert számtalan olyan példát lehet felhozni, ahol egyetlen méh csipése 20—30 perc alatt halált okozott. A méh ugyanis a mint fulánkját kiereszti, egyuttal mérget is bocsájt a testbe. Egy 6 éves gyermeket halántékán csipett meg egy méh; atyja azonnal eltávolította a fulánkot, de a gyermek elsápadt, testét hideg verejték borította el, ingadozni kezdett, lélegzete kimaradozott és egy félóra múlva meghalt.

Egy kertész a háza előtti fára mászva, egy ágat fűrészelt le, midőn halántékán méhcsipést érezve, ájultan leesett és a csipés után 20 perc múlva meghalt.

Louisvilleben egy bérlő a szemehéjára kapott csipés következtében, a kéznél levő orvosi segítség daczára, 25 perc alatt kiszenvedett.

Hont-megyében, Bagyán községben, mintegy 10 év előtt egy erőteljes fiatal embernek a nyakát csipte meg egy méh. Azonnal oly roppant fájdalmakat érzett, hogy ordítva kiabált segítségért, s bár a fulánkot pár perc múlva kihúzták, szédülni kezdett és holtan rogyott össze.

Egy Fischer nevű ember az orrára kapott méhcsipéstől szintén néhány perc alatt kiszenvedett.

E példák is eléggé mutatják, hogy a méhekkel játszani igen veszélyes.

A tudósok által feljegyzett halálos kimenetelű eseteknél a csipések kizárólag a fejet érték; hogy a test többi részein történt csipések halált okoztak volna, arra nem tudunk példát.

A fejen kapott csipések azért veszélyesek, mert a mérge a vérbe, a viszerekbe hatolva igen közel éri a központi idegrendszert, az agyvelőt, a gerinc-agyat és a hátgerinc-izmokat.

Az ilyen végzetes esetekre való tekintettel népesebb helyeken, városokban, méhesek tartása nem is ajánlatos.

Párisban még mintegy 15 év előtt igen nagy méhészetek voltak; egyik-másik méhész 500 sőt 1000 kas méhet is tartott. A szomszédok azonban minduntalan panaszokkal zaklatták az előljárást, a méhek által okozott kellemetlenségek miatt.

Egy közelben levő iskola 1200 hallgatója közül egy hónap alatt 104 gyermek szenvedett méh-szurást. A kocsiba fogott lovak a méhek által gyakran megtámadva, megvadultak és sok balesetet okoztak.

A városi tanács utóvégre is megunt a sok zaklatást, Páris egész területéről kitiltotta a méheseket.

Nem tanácsos a méheseket cukorgyárak köze-

lében sem felállítani. A Say-féle cukorfinomító-gyárban 25,000 frankra becsülték a méhek által egy év alatt okozott kárt. Egy próba alkalmával a méhek egy nagy tál szirupot két óra alatt kiürítették.

A munkások félig meztelenül kénytelenek dolgozni s testük cukorporral lévén borítva, igen sokat szenvedtek a méhek által s így nem csoda, ha a gyáros irtóháborút folytatott ellenük.

A déli szünet alatt hirtelen bezárták az összes ablakokat s kengőzzel elkábitva a méheket, némely napon egy egész hektoliterre valót pusztítottak el belőlük.

Mint lapunknak múlt évi 47-ik számában már megírtuk, a méheknek egyik legnagyobb ellensége a golya, mely a rétek virágzása idején ezrenként szedi begyébe a dolgozó méheket, s ennek lehet tulajdonítani, hogy oly vidéken, a hol a golyák igen elszaporodtak, a méhészet alig hajt hasznot.

Kora tavasszal, midőn a meleg idő által félrevezetett vagy talán az éhség által hajtott méhecskék fészkeiket idő előtt elhagyva, csak az alig arasznyi száru *Liba pimpó* sárga virágain keresik élelmüket — a béka is úzi a méh vadászatot. Öblös száját kitátva, nagyokat szökik, de csak ritkán sikerül neki egy-egy méhet lekapni a ringó virágról.

A folyton kutató emberi elme ma már sokat könnyített a méhek munkáján. Ugyanis a méheknek legtöbb idejét tagadhatatlanul a sejtek építése veszi igénybe. A modern méhész tehát e fáradságos és hosszas munkától megkíméli apró napszamosait, mert az üvegoldalú újfajta kaptárokat gyárilag készült sejtekkel rakja tele; ennek egyik felette fontos előnye az, hogy a méhek azonnal a mézgyűjtés munkájához foghatnak s már kétszer annyi mézet adnak, mint azelőtt; másrésről pedig azonnal megkezdődik a fiasítás, s évenként egy rajjal többet tudunk előállítani, mint a régi módszert követő méhészeink.

A régi méhészek a méheket is úgy kezelték, mint a disznót. Csak holta után vették hasznát. Kénfüstöléssel kiölték egy egész méh-családot, hogy a mézhez veszély nélkül hozzá jussanak.

Ma már nem üzünk ilyen rablógazdálkodást, nem pusztítjuk el tíz-huszezer számra saját napszamosainkat.

Az apró keretekbe ékelt mesterséges sejteket mihelyt megtelnek mézzel, üresekkel cseréljük ki s ez által a méheket még nagyobb szorgalomra buzdítjuk.

Igen sokan tapasztalták már, hogy mézzel rakott kaptárok lakói ellustultak, míg a nyár vége felé teljesen kiürített kaptárokból lakó méh-család kétségbeesett szorgalommal igyekezett felhasználni a hátralevő időt, hogy a téli eleséget beszerezhesse.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Sok férj, egy asszony. Él Előindiában egy népfaj, a *tódák*, akiknél szokásban volt és van részben még most is, hogy a leánygyermek legnagyobb részét, mindjárt azok születése után elpusztították. Ennek az volt a következménye, hogy a tódák társadalmában mindig aránytalanul több volt a férfi, mint a nő és ez viszont egy olyan társadalmi intézményt honosított meg közöttük, aminek alig akad párja még más népeknél. Ott ugyanis összeáll több férfi és vesznek közösen — egy feleséget. Vagy, ami még gyakoribb eset, a fivérek állanak össze és hoznak maguknak a házhoz egy feleséget. A házasságot a legidősebb fítestvér köti meg, ami nem áll egyébből, minthogy előbb a jobb, azután a bal lábát teszi a menyasszony vállaira. Azután nagy eszem-izsom, táncz, és megvolt a lakodalom. Ezzel az első férjjel az eljegyzés és az esküvő igen korán szokott megtörténni, s ahogy felcseperednek az öcskösök — már mint a férj öcscei — ők is természetesen férjeivé válnak a bátyjuk feleségének, és más asszonyt a házhoz többé nem hoznak. Hm.

Óvszerek a hideg és az éhség ellen. Az orosz paraszt, ha nagyon keményen köszönt reá a tél, és ha a rossz esztendő miatt az éhség ellen is kell küzdenie, két óvszert használ ezek ellen: fűt és imádkozik. Fűt folytonosan és imádkozik szakadatlanul, amíg csak ki nem tavaszodik. Meleg szobájában letelepszik a sok szentkép alá, kezébe veszi az olvasót és úgy beleéli magát az áhitatba, hogy szinte elfelejti az evést. Az olvasója az ő mindene ilyenkor. Ezt morzsolja nappal, ezt morzsolja éjjel. Ezt forgatja, ha beteg és gyógyulásért imádkozik, ezt forgatja, ha más sorscsapás éri. Ettől vár gyógyulást, ettől várja minden bajnak a végét. Tavaszig azután annyira el van ernyedve a teste, olyan renyhe a gyomra, hogy hosszabb idő kell hozzá, amíg megint félig-meddig rendszeren tud táplálkozni és amíg munkára használhatja karjait.

A biztosítási ügy Németországban van tudvalevőleg legjobban kifejlődve, a mennyiben ott bizonyos foglalkozási ágak embereit vagy az illető vállalatok tartoznak bebiztosítani, vagy az emberek maguk kötelesek a biztosításukról gondoskodni. Eziránt megfelelő törvények rendelkeznek ott. 1899-ben tíz millió fölül volt azoknak az embereknek száma, akik betegség esetére biztosították magukat, közel husz millió, akiknek biztosítása baleset, és tizenhat millió, akiknek biztosítása munkaképtelenség esetére szült.

A képviselőválasztások, amelyek tudvalevőleg ebben az évben lesznek, már is sok jó és még több rossz vicez csinálására nyújtanak alapot. Így az egyik vidéki lap táviratai között olvassuk a következőket:

»Egy országgyűlési képviselőjelölt kerestetik, aki a városnak 23.000 forint deficitjét kifizeti. Megválasztatása csak úgy biztosíthatik, ha az összeg felét még a választás előtt letéteményezi egy helybeli bankban. Hogy melyik párthoz tartozik az illető, az mellékes.«

A hír valóságáért hazánk nagy fia, »Hübele Balázs« kezeskedik.

HIREK MINDENFELŐL.

Lukács Béla öngyilkossága. Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter, a párisi világkiállítás magyar csoportjának kormánybiztosa, január 7-én borzalmas módon vetett véget életének. A budapesti Ferencz József-hidról ugyanis beugrott a Duna jégzajlása közé, és ambár siettek a kimentésével, mire partra birták szállítani, már meg volt halva. Az ötvennégy éves, kiváló pályafutást végzett embert súlyos idegbaja kergette a halálba, amely idegbaj már a múlt nyár folyamán kezdődött nála. Lukács Béla egy időben — Tolnay Lajos távozása után — a m. kir. államvasutaknak igazgatósági elnöke is volt. Özvegye és három gyermeke siratja a szerencsétlen véget ért szerető atyát.

A temesvári máv. altiszti kör szombaton, január hó 26-án tartja meg szokásos farsangi tánczvigalmát.

A miskolczi máv. altiszti kör szombaton, január hó 26-án zártkörű tánczvigalmat rendez. A tánczvigalom tiszta jövedelmének felerésze a Borsod-megyei Nőegylet által fentartott árvaházban vasuti árvaárvák javára létesítendő alapítványokhoz fog csatoltni.

Egy igazán szerencsétlen asszony. Sopron állomásán a múlt hónapban egy váltóór szerencsétlenült el, akinek halála igazán megrendítette mindazokat, akik ismerték a szegény váltóórnek még sajnálatra méltóbb feleségét. Az elgázolt váltóór, Varga Mihály, második férje volt az asszonynak, akinek első férjét, ugyancsak vasutast, 1889-ben Vulka-Pordány állomáson tolatás közben szintén elgázolták volt. Varga Mihály, sajnos, nem volt tagja a »Kitartás«-nak, és így özvegye még az anyagi gondoktól sem maradt ment, a nagy lelki fájdalmak mellett.

Ujév napján Sopron állomásán a tolató mozdony megint egy váltóór gázolt el, akinek mindkét lábát amputálni kellett e miatt, de aki még aznap belehalt súlyos sérüléseibe. Ez sem volt tagja a »Kitartás«-nak.

Szerencse a szerencsétlenségben. Megszokott dolog, hogy ha valahol valami rendkívüli esemény, főként szerencsétlenség történik, az emberek sokkal nagyobbak tüntetik fel a bajt, mint amilyen az igazában volt. Most is végigjárta az ujságokat a hír, hogy a magyar államvasutak debreczen-királyházi vonalának Mikola állomásán két vonat, egy gyors- és egy tehervonat, egymással összeütközött, és hogy az összeütközés következtében négy utas súlyosan, nyolcz utas könnyen megsérült, a két mozdonyvezető pedig halálos sebet kapott. Már azt is tudták, hogy a sebesülteket a szatmári kórházba kellett szállítani. Most azután kiszült, hogy összeütközés történt ugyan, de sem nem gyorsvonattal, sem pedig személyvonattal, hanem csak két tehervonat koczódott kissé egymásnak. A sebesültek pedig: egy mozdony és négy teherkocsi. Ezeknek a sérülései pedig oly jelentéktelenek, hogy nem kellett őket — kórházba szállítani.

Hogyan állanak a háboruk? Olvasóink nagy részét bizonyára érdekelni fogja, ha a nagyvilág háborus eseményeiről is beszámolunk néha, ha csak rövidesen is, ebben a rovatban. Dél-Afrikában és Kinában legutóbb így állottak a dolgok: A *burók* egy olyan lépésre szánták el magukat, amely még a világtörténelemben is párját ritkítja a magá okosságával és vakmerőségével. Tudjuk, hogy az angolok a múlt évi nyár folyamán mindenütt visszazori-

tották a burokat, bár rengeteg túlerővel és iszonyu veszteségek árán, és a két bur államot nemcsak megszállták, elfoglalták, hanem teljesen tönkre is tették. Az embereket elűzték, a házakat felégették, a marhákat elhajtották. Csak egyet nem birtak legyőzni: a bur férfiak kitartását, szívósságát a haza védelmében. Ezek az emberek szökdöstek, bujkáltak az angolok elől, amikor gyöngéknek tudták magukat; de mint a villám, úgy csaptak közéje az ellenségnek, ha némi sikerre volt kilátás. Széjjel széledtek a két országban s itt is, ott is addig nyugtalanították az angol helyőrségeket, veszélyeztettek a vasutakat és csapatokat, amíg az egész nagy angol hadsereg, ami ellenük ki van küldve, szerte lett osztva, meggyengítve. Ekkor a burok váratlanul visszahúzódtak, le az angol határra, az ugynevezett Fokföldre és a maguk elpusztított országában hagyván a sok angol katonát, ezeknek háta mögött most ők pusztítják az angol gyarmatokat. Az angol katonák sietnének utánuk, de — nem lehet. A vasutakat, a távirókat a burok mind tönkre tették. Ami hasznavehető ló csak akad, azt mind a maguk számára foglalják le. A nagy katonai rakományokat fölégetik, s az angol hadsereget kiéhezéssel fenyegetik. Sok katonát az angolok a burok országaiból ki nem vonhatnak, mert ott is csehül állanak a dolgaik minden győzelmi láрма daczára. Most tehát úgy áll a nagy angol világbirodalom, hogy a saját gyarmatait nem képes megvédeni a

burok kis csapatai ellen, és semmi hirt nem tud kapni a maga »győzelmes« hadseregének holléte és hogyléte felől. Ez az angol hadsereg maga pedig teljesen el van zárva a külső világtól, és többé már azzal sem dicsekszik, hogy »győztünk«. — *Kínában* állítólag csend és békeség vagy az ezidőszerint, mert a hatalmak képviselői s a kínai diplomaták között megindultak a béketárgyalások. Ezt a csendes helyzetet persze arra használják fel az európai hatalmak, hogy — mint ez már szokásos — egymás között marakodjanak egy kissé. A multkoriban a németek és angliusok egymással véd- és dacz-szövetséget kötöttek, hogy senki nagyobb konczot ne kapjon az osztozkodásnál. Erre a muszka azzal tréfálta meg őket, hogy ő hamarosan és előre kivette a maga részét az osztályból, még pedig akkora darabban, hogy az anglius hanyatt vágódott tőle mérgében. Nem tehet azonban semmit szegény feje, mert lábait a burok tartják megkötve, a kezei meg nem elégségesek egy akkora medvének a megtépázásához, mint aminő a muszka. Váltig biztatja a németet, hogy: »No pajtás, pucz! Ne engedd a jussunkat!« De a német szövetséges csak a vállát vonogatja és azt lesi, mikor kövesse ő is az orosz példáját. Mert a német Kínában is csak — hunczut marad.

A jó burok. »Vendéglős ur, egy pohárral abból a karczosból!« — »Melyikből parancsol? A savanyuból vagy a még savanyubból?«

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A jó barátok.

— Irta: Schvarcz Gábor. —

A délutáni napfény arany sugarai beszűrődnek az ablak redőnyeiben, halvány fényt vetve arra a magas, szőke fiatal emberre, ki az íróasztal előtt ülve, gondolatokba volt mélyedve.

Minden gondolata egy édes emlék.

Elgondolkodott azon, midőn Palival együtt bebarangoltak erdőt, ligetet, mászkálva a fák tetején, madárfészket keresve. Bevették az ablakokat és minden hunczutság, melyet gyermeki elme kifundálni képes, az ő agyukban szülemlett meg.

Együtt járták az iskolákat, egyszerre tették le az érettségét is.

Megfogadták egymásnak elválásuk előtt, hogy jó és hű barátok maradnak mindig, bármily nagy távolság, bármily hosszú idő lesz is közöttük, és egymást támogatni fogják jó- vagy balsorsban egyaránt.

Pali a fővárosba jött az egyetemre, Imre pedig, ki erős ambíciót érzett a mérnöki pályához, tanulmányainak folytatása végett külföldre ment.

Bejárta Európa nagyobb városait. Megnézte és behatóan tanulmányozta a civilizáció legújabb technikai vívmányait s tíz évi távollét után a tudomány és ismeretek egész tárházával tért vissza.

Pali ekkor már megnősült, férje volt egy imádásra méltó szép asszonykának, képviselője az x... i kerületnek és sűtkérezett a hirnév verőfényében; Imre pedig megmaradt nőtlennek, mivel csupán tanulmányainak élt, nem jutott eszébe soha, hogy szedjen egy kis édességet a szerelem himperából.

A két jóbarát, kik ezideig állandó levelezésben állottak, a pályaudvaron találkoztak és hevesen megölelték egymást.

E naptól fogva Csollányosy Imre mérnök mindennapos vendég volt Bánhiday Pál képviselő házában, hol hármasan, néha pedig kettesben, a csinos, fiatal asszonykával, kellemesen elcsevegték a hosszú, téli estéket. Együtt ment velük színházba, bálókra, estélyekre, velük volt mindig, mint testtel az árnyék, anélkül, hogy neki vagy a férjnek e felől legkisebb utógondolata lett volna.

Imre nem is gondolt arra a lehetőségre, hogy megszeretheti Emmát, azt a csábitó-szép asszonyt. Hogyan is gondolt volna erre az ifju, ki oly magasan állott az erkölcs és becsület lépcsőjén, hogy ezt teljesen kizártnak tartotta, a férj pedig szintén sokkal jobban ismerte barátját és annak szigorú erkölcsi elveit, semhogy ezt feltételezhette volna.

De egyszer csak Imre azt vette észre, hogy képzeletben sokkal többet foglalkozik Emmával, mint azelőtt. Minthogy azonban »Ámorral« ezideig barátságot még nem kötött, gyakorlottsága sem volt a »Don Juan« szerepben, azt hitte, hogy azon kölcsönös és meleg szimpatian alapul, mely hozzájuk fűzte.

Csakhamar meggyőződött ezen nézet helytelenségéről s szinte szomorúan, önmagától megijedve konstatálta, hogy forrón, szenvedélyesen szereti azt az igéző szép asszonyt.

Ezután kevesebbet járt barátjához. Félt, hogy a férj vagy a nő észreveszi kedélyének átalakulását; félt, hogy meglátják szemében a fellobbanó lángot.

De azért az asszony észrevette hangjáról, mozdulatáról, és nála is éledni kezdett a romboló, perzselő szerelem.

Imre kimentette magát a látogatás elől, mert érezte, hogy a nő közelében a sziklához lánczolt Tantalus kinjait szenvedni át, és hogy közel van már a megőrüléshez az örökös lelki kinok között.

Most is ott ül az asztalnál és töprenkedik, hogy mivel mentse ki magát ismét a látogatástól.

A levélhordó egy levelet hozott neki.

Egy pillantást vetett a finom női hajszálvonal-sal irt rózsaszínű borítékra — egész lényében meg-rázkódott. Nem merte kibontani, sejtette tartalmát. Az utolsó otlétekor sokkal epedőbb volt a nő tekintete, sokkal forróbb kézsorítása; sejtette, hogy ennek következménye a levél.

Kibontotta.

A levélben ez állt:

»Nem birom tovább viselni az álarcot, este hét órakor jöjjön lakásomra. Pali választó kerületébe utazott.«

A férfi valami eles, fájó nyilallást érzett szívében, bele is sápadt egy kicsit.

— Nem megyek el! Mit szólna Pali, ez az önzetlen jóbarát, ha nejevel megcsalnék?

Idegesen járt fel és alá szobájában. Elgondolkodott azon ismét, midőn gyermekkorukban Palival belovagolták a fél várost, kis korbáccsal kezükben, megosztották az ozsonnára kapott gyümölcsöt, s mint a hegyről alágördülő lavina, úgy megindult emlékezetének áradatja, s mindenkép úgy találta, bárhogy imádja azt az asszonyt, el kell fojtani szerelmét, bármi történik is.

Nyugtalanul töltötte a napot, az idő már este-felé járt.

— Eh, elmegyek mégis. Meg kell mondanom neki, hogy ezen az uton haladni becstelenség, halál és kárhozat, hogy mindketten nyomorultak lennénk, ha Palit megcsalánk. . . .

Hét órakor ott volt az asszonynál, ki nyakába csimpszkodott és csókjainak egész özönét zudította reá.

Imre egészen elkábult a csókrohamtól, akaratlanul, mintha valami titkos hatalom kényszeritené, viszonzta a nő csókjait, ki ölelésével majd megfojtotta őt.

— Emma, engedje, hogy őszintén beszélhessek . . .

— Nem akarok hallani semmit, csak azt, hogy »szeretsz«, csak ezt az egy édes, üdvözítő szót akarom hallani ajkaidról. . . .

— Nem tehetem. Engem régi szoros barátság, kedves emlékek fűznek férjéhez, bizalmával pedig ily galád módon visszaélni lehetetlen és ezen lejtős, veszélyes utról visszatérni mindkettőnk morális kötelessége.

— Nem birom őt szeretni! Nem szerettem soha! Nem szeretem most sem. Csak téged akarok szeretni és követni élet vagy halálba egyaránt.

— De az élet törvénye az eskü, a kötelesség nem így rendeli.

— A szív szava felül áll az élet törvényein, s nincs hatalom, mely azt megváltoztatni tudná. A tizparancsolat is azt mondja, hogy »Szeresd felebarátodat«. Az egyik az előbbinek, a másik az utóbbinak hódol s mindkettő szíve vonzalmát követi. Én az utóbbinak hódolok és követem szívem vonzalmát: szeretem felebarátomat jobban, mint életemet, jobban mint minden mást a világon — szólt a nő szenvedélylyel megölelve az ifjut.

— Emma, hagyjon engem. Önből az örület

beszél most, majd ha higgadtan gondolkodik, belátja, hogy becsületünk, igazságérzetünk nem engedi ezt. . . .

— Legyünk hát mindketten becstelének, hitványak, nyomorultak, csak szeress. Éretted elviselem az élet összes terhét, a pokol összes kinszenvedéseit. Menjünk el innen messze, hol nem ismer bennünket senki, hol nem lát benünket senki, távol a világ zajától, egyedül csak szerelmünknek élve.

Imre érezte, hogy elhatározása gyengül, összedve egész lelki erejét, s bár szíve pokoli kinban égett, szólt:

— Bocsásson meg, Emma. Én voltam a hitvány, hogy szerelmet színleltem. Nem volt az szerelem, hanem csak egy örült vágy, egy fékevesztett szenvedély, mi hatalmába ragadt, mely amily hirtelen jött, oly hirtelen el is mult.

— Nem igaz! Nem igaz! — kiáltá a nő, és az örület vegyülékével kapott le egy tört a fegyvertartóról. — Hangod, tekinteted elárulja azt. Ha nem tudnám, hogy szeretsz, e tört döfném szívémbé, kiereszteném szívemnek forró, piros vérért. Mondd még egyszer, hogy nem szeretsz, a következő perczen hulla fekszik előttem.

A férfi nem merte mondani. Belátta, hogy minden védekezése hiábavaló, és erőtlenül dőlt egy fauteilbe.

A nő az ölébe ült. Átkarolta nyakát mindkét kezével és csókolta őt örületen, szenvedélyesen, eszeveszetten, s suttogta azokat az édes szavakat, melyeket szívének lázas verése ajkára csalni képes volt.

A férfi tehetetlen vergődéssel türte. Szemeiben egy könyecseppet morzsoltszét. Becsületérzetének még egy utolsó szikrája fellobbant, azután kialudt. . . .

* * *

Az ajtó nesztelenül kinyílt és a küszöbön megjelent a férj.

Hirtelen hideg, bénító érzés futott végig tagjain, majd pedig vére, mint Vezuv kráterében a tüzes láva, forrongani kezdett, amint az est félhomályában meglátta nejét barátjának ölelő karjai között.

Az első pillanatban az a gondolata támadt, hogy megöli mind a kettőt, de azután mást gondolt.

Nesztelenül huzódott el az ajtótól és támo-lyogva ment végig a kőkoczkás folyosón, mignem lépteinek zaja a távolban elhalt.

* * *

A segédek kimérték a távolságot.

Huszonöt lépés distancz, öt lépés avansz, háromszori golyóváltással — voltak a párbaj feltételei.

A jó barátok, kik most mint ellenség álltak egymással szemben, visszagondoltak a régi boldog napokra, az átélt eseményekre.

Szívük fájdalommal telt meg, annál is inkább, mert nem volt a multban egyetlen eset sem, hogy valamikor még csak nehezteltek volna is egymásra. Nem volt a multban egy sötét pont, ment volt az minden kétszínüség, salaktól, tiszta volt érzésük, mint a napsugár verőfényében csillogó harmat.

Édesek, kedvesek voltak emlékeik mind, de most fájdalmas gondolni reájuk.

Az ellenfelek elfoglalták helyeiket.

Elsőnek Csollányosy lött.

Nem volt elég ereje ahhoz, hogy lelője azt

az önzetlen jó barátot, s így történt, hogy — bár kitűnően kezelte a fegyvert — a golyó egy méter távolságra repült el Bánhidaytól.

Most Bánhiday emelte fel a pisztolyt.

Egy durranás . . . és Csollányosy szíven találva megtántorodott, azután előre bukott.

Az orvos már csak a beállott halált konstatalhatta.

* * *

A júniusi reggel balzsamos illata tölti meg azon szobát, melynek ablakából a fiatal asszony a táj szemlélésébe merül.

Nézi a messze kékellő hegyek ormait, honnan ép most bukkant elő az aranyos napsugár. Nézi a természet gazdag színpompáját és úgy tetszik neki, mintha lassankint elveszne az az aranyos káprázatos csillogás.

A komorna egy levelet hoz be.

Alig vetett egy pillantást a levélre, kihullott a kezéből és ájultan bukott a szőnyegre.

Másnap az ujságok »Meghaltak« czimű rovata egy névvel szaporodott, — Bánhiday Pálné agyonlőtte magát.

LYDIA.

(Folyt.)

— Irta: Galicin Dimitrij herceg. —

IX.

A nyár, melyet falun töltöttem, igen lassan és unalmasan telt el. Minthogy birtokom okozta gondjaim távol tartottak a várostól, számüzetésemben kimerítettem minden fantáziámat, hogy valami szórakozást találjak. Sajnos, ily dolgokban az embert cserben hagyja a fantáziája s a szórakozások, a miket az ember kieszel, végül kifárasztják.

Eleinte, míg meleg az idő, vadász, halász vagy csónakázik az ember, de nap nap után mind világosabbá lesz, hogy ez a tisztán testi foglalkozás, minden szellemi munka híján, nem óvhat meg az unalomtól.

Még csak egy szórakozás marad az embernek: a szomszédokkal való érinkezés. De ezek többnyire egyformák s oly kiállhatatlanok, hogy bizony nem igen tekinthetők szórakoztató elemnek.

Kétségbeesésemre termésem eladása is soká elhúzódott. Egész októberig falun kellett maradnom s megismernem a tétlen élet összes rémeit, ezeken az ősz napokon, mikor szakadatlanul esik az eső s az embert összezuzza, agyonfojtja, megsemmisíti az unalom.

Minthogy már tovább nem bírtam ki, eltökéltem, hogy látogatóba megyek egyik szomszédomhoz. Igen unalmas fráter volt, de hát nem választhattam különbet. Két hetet töltöttem nála, miglen hirt kaptam, hogy vevője akadt gabonámnak.

Egy pillanatot sem vesztve és elragadtatva attól a gondolattól, hogy nemsokára utban lehetek Pétervár felé, haza siettem.

— Jöttek leveleim? — kérdém az inast, miközben leráztam magamról az uti port.

— Sőt két sürgöny is érkezett — vizonzá inasom.

— Mikor jöttek a sürgönyök?

— Az egyik tán nyolcz napja, a másik pedig ma.

— Hogyan, nyolcz napja? Miért nem küldtéték utánam?

— A nagyságos ur azt mondta, hogy nem kell

a leveleket utána küldeni s én azt hittem, hogy ez a parancs a sürgönyökre is szól.

Íróasztalomhoz siettem s felbontottam a táviratokat. Akatoff Lydiától volt mind a kettő s úgy az első, mint a második fölötte nyugtalanító.

Az első távirat így szólt:

»Atyám tegnap meghalt. Jöjjön, ha teheti. Beszélni valóm van önnel«.

A másiknak ez volt a tartalma:

»Vasárnap Bécsbe utazom, jöjjön, szeretnék kezét szorítani önnel. Miért nem válaszolt?

Megértettem hogy bekövetkezett a vég.

— Vasárnap elutazik — mondám magamban — ma pedig csütörtök van. Meg kell tehát kapnom még ma a pénzt s holnap elutazom. Reggel tíz óra-kor érek Pétervárra, ő pedig alkalmasint az 1 óra 30 perczkor induló vonatot használja. Nem sok időnk lesz a beszélgetésre, de lehet, hogy valamiben segítségére lehetek s megtudhatom elutazásának valódi okát.

Azonnal táviratoztam Lydiának, bejelentve érkezésemet és megmagyarázva hallgatásom okát.

A kitűzött napon pontosan megérkeztem Pétervárra. A vasuti kocsiban, a mennyre lehetett, rendbe hoztam öltözékemet s így az indóháztól egyenesen Akatoffékhoz hajtottam. A házban azonban, a hol laktak, megtudtam, hogy többé nincsenek ott, hogy Akatoff Boris eltűnt s neje visszaköltözött anyjához.

Késlekedés nélkül Korsunszky hercegnéhez hajtottam. Mint rendesen, Antip nyitott ajtót.

Néhány hó alatt évekké vénült.

Lesoványodott, meggörnyedt s egész testén valami sajátságos reszketés futott végig. Még nekem sem látszott igen örülni, daczára annak, hogy kegyében álltam s elfordította a szemeit, midőn felöltömet a fogastra akasztotta.

Nem volt bátorságom kérdezni tőle, hogy mi történt. Arczáról különben könnyű volt leolvasni, hogy szerencsétlenség történt.

Akatoff Lydia és anyja a szalonban voltak, csomagok és bőröndök közepette.

— Ő az! — kiáltá Lydia, elém sietve. — Ha tudná, mennyire gyötrött a gondolat, hogy elutazásom előtt nem láthatom többé! Oh, mily jó ön mégis, hogy meghallgatta kérésemet.

Meglepetten tekinték reá.

Most volt a legelső eset, hogy vidámnak, üdének és élénknek láttam őt.

— Bocsásson meg nekem, — mondám — de nem vagyok semmiről sem tájékozva. Azt hittem, hogy önt fájdalomtól megtörve fogom találni.

— Igen elvesztettük édes atyámat — mondá Lydia kimért hangon. — Szegény anyám nagyon szerencsétlenség érezte magát s én is sokat sirtam.

— Sokat szenvedtünk — szólalt meg a hercegné is. — Talán a jó Isten megkönyörül rajtunk s egy kis boldogságot juttat nekünk.

— De hogy történt mindez? — kérdém. — Önök ma elutaznak. Hol van Boris?

— Nem látjuk őt többé — szólt a hercegné — s nem is tudjuk, hol van. Oh ez a házasság súlyos megpróbáltatás volt rám nézve. Ha tudtam volna, hogy kinek adom leányomat: . . .

Rövid kis szünet állott be.

— De hogy is tudhattam volna? — folytatá a hercegné. — Lydia mindig eltítkolta előttünk a valót. Hála Istennek, most már van némi reményünk;

de miért kellett e súlyos megpróbáltatásokon keresztül mennie? Akatoff szivtelen ember volt. Sem ne-jére, sem a jövőre nem gondolt; eltékozolta egész vagyonát s adósságokat csinált. Egy szép napon, midőn feleségével hazatért faluról, beállítottak a hitelezők és lefoglalták a butorokat. Lydiának aznap összezördülése volt férjével s másnap hazajött hozzám. A herceg már egy régebbi meghülés foly-tán beteg volt s ez az eset annyira hatott rá, hogy erős láz és delírium állott be nála Szóval, nyolcz nap mulva meghalt. Azóta nem láttuk Borist; a temetésre sem jött el; nem tudjuk, mi lett belőle. Az utóbbi héten irt Lydiának, hogy nem fogja őt többé látni, hogy nagy bűnösnek érzi magát vele szemben. . . . Ez igazán nagyon kényelmes megoldás; előbb elpazarolja vagyonát, aztán elbujik! Mi lett volna velünk, ha Lydiának nem lenne oly csodaszép hangja? Irt Milánóba egy barátjának s ez sürgönyzött neki, hogy beszélt a Scala igazga-tójával. Beleegyeznek abba, hogy Lydia fellépjen nála s ha beválik, szerződtetni fogja.

— Adja az Isten, hogy jóra forduljon — mon-dám. — És mit akar tenni Antippal?

— Nem vihetjük őt magunkkal — mondá Aka-toffné — nagyon öreg már. Elhatároztuk, hogy a la-kás butorzatát neki adjuk ajándéknak. Eladhatja s abból megélhet. A mi minket illet, nekünk elég pénzünk van. A mamának maradt huszezer rubelje és nekem biztos szerződése van.

— Adja az Isten, hogy jóra forduljon! — ismétlém újra.

— Miért ismétli mindig ezt? — kérde Aka-toffné nevetve. — Jobb lenne, ha azt kérdeznék, mi-ben lehet szolgálatunkra?

— Igaza van. Miben lehetek szolgálatára?

— A következőkben. Felirom önnek férjem néhány barátjának czimét. Keresse fel azokat s iparkodjék rátalálni Borisra. S ha megtalálja, mondja meg neki, hogy elutaztam, de tehetségemhez képest iparkodni fogok őt segíyezni. Csak egyet kívánok tőle: ne mutassa magát többé előttem. Megteheti nekem ezt a szolgálatot?

Nagyon elégedetlen voltam ezzel a megbiza-tással.

— Jól van, — mondám — megteszem, a mit kíván, daczára, hogy jobb szerettem volna ettől menekülni.

— Milyen furcsa ön! — viszonzá Lydia. — Ön az egyetlen ember, a kihez fordulhatok. S még hizelgésnek tekintheti, hogy szolgálatait igénybe veszem. Itt van a vén bolondnak, Schewezánnak és Dorogobujszkynak a czime. Arzén lakását tudja. Valamelyikük majd csak megmondja önnek, hol van a férjem.

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Honor. A mese igen szép. Hanem ortografiája sehogy sem áll arányban a tartalommal, miért is csupán az író teljes nevének közlésével vagyunk hajlandók kiadni.

Felemás János, Csutakháza. Nem, még mindig nem kaptunk tudósítást sem az egyiktől, sem a másiktól. De kaptunk más valamit, ami jobban meglepett bennünket minden tudósításnál. A napokban késő éjszaka sürgős

távirattal riaszt fel bennünket a postás. Nem akartunk hinni szemeinknek, amikor látjuk, hogy a távirat Havannában, Kuba-sziget fővárosában, adódott fel. Tartalma rövid, de velős:

»Kitartás« szerkesztősége Budapest Hungary. Itt va-vagyunk, de zálogba vettek bennünket. Kérünk sürgősen ötszáz dollárt. Levél megy. Kaptafa, Habos«.

(Kaptafa és Habos tudniillik a haditudósítók nevei.)

Képzelteti a mi csodálkozásunkat, ahogy ezt a sür-gőnyt vesszük. Hát ezek mit csinálnak Közép-Amerika tájé-kán, mikor mi szentül meg voltunk győződve afelől, hogy az egyik már az Indiai-Oceán kellő közepén eteti a czápá-kat, a másik meg a burok között hegyezi a plajbászát? Hogy kerültek ezek Kubába? És miért vannak még mindig együtt? És ki zálogosította el őket, miért? Meg ki adott ezekért valamit a zálogházban?

István, a szerkesztőségi szolga váltig veri most a mellét, hogy ő mindjárt tudta, ahogy azok ketten a szer-kesztőségben haditudósítóknak ajánlkoztak, hogy ebből nem jó dolog lesz, mert ő látta, azt mondja, hogy az egyik, amikor beszélt, hát mindig a jobb keze középső ujjával integetett. »Ez csizmadia«, gondolta magában, »még pedig miskolci csizmadia, mert a kulcsot kócsnak mondja, ha meg kér valamit, akkor azt úgy czifrázza ki, hogy kérem tessék szives lenni. Nem ok nélkül integet pedig a középső ujjával. Megszokta. Ezzel keni a csirizt«. Azt is megfigyelte István, hogy a másiknak a jobbik keze nagyon tiszta, szinte fényes bőrű, a bal keze ellenben annál piszkosabb volt. Ez meg, amikor beszélt, a bal tenyerét maga elé tartotta, a jobb kezével meg folyvást föl-alá, jobbra-balra integetett, minden második szava pedig az volt, hogy »kéem ásztosan, ászszolgeja«. »No e meg bizonyos, hogy borbély«, sejtette István. . . .

Gondolhatja már most, hogy milyen kíváncsian vár-juk mindnyájan azt a levelet!

Szabó Antal, Budapest. Kérdésére ugyanazon választ adjuk, mit Ellbogen Ferencz ur, egyesületi tagunknak mult számunk szerkesztői üzenetében adtunk, hogy Gonda Pál nincs a »Kitartás«-nál alkalmazva. — *Wittmann Mór, Budapest.* November hóról fölöslege volt 60 fillér, kéz-hez vettünk 2 koronát, december havi tagsági díja 3 korona 40 fillér, elszámoltunk 2 korona 60 fillért, hiánya van tehát 80 fillér, sziveskedjék ezt adandó alkalommal pótolni s havonként 3 korona 40 fillért küldeni. — *Braun Vilmos, Budapest.* Tagsági díja havonként nem 2 korona, hanem 3 korona 40 fillér, kézhez vettünk 2 koronát, hiánya van tehát 1 korona 40 fillér, sziveskedjék tehát ezt még pótolni. — *Medvezky József, Vychodna.* Kézhez vet-tünk 12 koronát, fölöslege volt november hóról 60 fillér, összesen tehát 12 korona 60 fillér, ebből elszámoltunk január, február és márczius hónapokra 10 korona 20 fillért, fölöslege van tehát 2 korona 40 fillér, sziveskedjék ehhez annak idején még egy koronát küldeni, ezáltal április havi illetéke is rendezve lesz. — *Hegedüs József, Szolnok.* Elkönyveltük január, február és márczius hónapokra, a könyvért küldött 2 koronát visszaküldöttük. — *Horváth Gábor, Csála.* Köszönettel nyugtázunk 46 korona 80 fillért, megfelelően elszámoltuk. — *Cornides Károly, Felka; Fröhlich Károly, Helpa; Schweitzer Antal, Monostor.* Elkönyveltük január, február és márczius hónapokra. — *Bertl József, Győr.* Köszönettel nyugtázunk 8 korona 86 fillért, megfe-lelően elszámoltuk. — *Sztancs Sándor, Nagy-Szeben.* Elkönyveltük november hónapra. — *Piha Anna, Szerencs.* Kézhez vettünk 24 koronát, fölöslege volt az utolsó beküld-déskor 20 fillér, ezen összesen 24 korona 20 fillért havi 3 korona 40 fillér tagsági díj mellett elszámoltuk 1900. november, december, 1901. január, február, márczius,

április és május hónapokra. — *Sztankovics Mátvás, Bród*; *Asbóth Lajos, Budapest*. Közölt határidőig szívesen várunk, kérjük azonban akkor okvetlen rendezni. — *Glosz Károly, Sziszek*. Deczember hónapban küldött 76 korona 24 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Kemény Pál, Budapest*, 13 korona 56 fillért, *Vécsei Vilmos, Budapest*, 34 korona 69 fillért, *Egyházy János, Esztergom*, 25 koronát, *Holubek Lambert, Miskolc*, 37 korona 90 fillért, *Moldoványi Ferencz, Kiszács*, 19 korona 79 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Vécsey Frigyes, Budapest*. Levele folytán értesítjük, hogy Mogyorósy József nem volt tagja egyesületünknek. A mult évben tényleg járt nálunk; egyesületünk czélját és feltételeit megmagyaráztuk neki s azzal távozott el, hogy majd meggondolja a dolgot. De bizony addig gondolkozott, míg elgázolta a vonat. Hátramaradt családja érdekében őszintén sajnáljuk, hogy oly soká gondolkozott, mert most 2000 koronát fizetnének az árváknak. — *Darás László, Csorna*. Elszámoltuk január, február és márczius hónapokra. — *Barabás Károly, Belovár*. Elkönyveltük február hónapra. — *Platzer Jenő, Örmездő*. A »Kitartás« könyvtárára vonatkozólag külön levelezőlapon válaszoltunk, utalunk különben f. évi 1. számunkban megjelent közleményünkre. — *Für Vilmos, Fogaras*; *Turcsogi Pál, Óhát-Kócs*. Elkönyveltük január és február hóra. — *Wittmann Adolf, Szolnok*. Elszámoltuk október, november és deczember hónapokra, miután azonban havi tagsági díja 3 korona 40 fillér, így még 1 korona hiánya van. Elszámolásunk a következő: október hóról fölösleg 3 korona 20 fillér, kézhez vettünk 6 koronát = 9 korona 20 fillér, 3 hónapra tagsági díj 10 korona 20 fillér, hiány tehát 1 korona, sziveskedjék ezt pótolni. — *Füredi József, Mária-Radna*. A »Kitartás« könyvtárára küldött 2 koronát még mult hó 29-én visszaküldöttük. Utalunk különben f. évi 1. számunkban megjelent közleményünkre. — *Findling Vilmos, Petroszény*. Elkönyveltük november és deczember hóra. — *Rupp János, Gyöngyös*. Elkönyveltük november hónapra. Lakváltozást keresztül vezettük. — *Polgár Sándor, Fiume*, 40 korona 16 fillért; *Kertész Albert, Szár*, 6 korona 70 fillért; *Buzek Géza, Budapest*, 18 korona 37 fillért; *Zsigó György, Nagyvárad*, 33 korona 50 fillért; *Mattyasovszky Gyula, M.-Szék*, 8 korona 70 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Jakab János, Bánoc*. Tagsági díjai folyó évi január hó végéig rendben kifizetve vannak, küldött 2 koronát visszaküldtük, hivatkozunk a folyó évi 1. számú lapunkban megjelent közleményünkre. Részünkről is a legboldogabb újévet kívánjuk. — *Hübsel Ferencz, Rákos-Keresztur*; *Berucs Károly, Ujpest*. Elkönyveltük novemberre. — *Kovács Antal, Tisza-Eszlár*. Elszámoltuk január, február és márczius hónapokra. Czimszalagot kijavítottuk. — *Tóth Mihály, Kaposvár*; *Gálffy László, Kassa*. Elkönyveltük deczember és január hónapokra. — *Csiba György, Örhegy*. Küldött husz koronát elszámoltuk január, február, márczius, április, május és június hónapokra. Hiánya van ezen elszámolásunk szerint 40 fillér. Kérjük azt adandó alkalommal beküldeni. — *Nagy Márton, Choholna*. Elszámoltuk deczember és január hónapokra. — *Chrien Ádám, Selmeczbánya*. Elkönyveltük január és február hónapokra. — *Dobos Lajos, Nagy-Szeben*. Elszámoltuk deczember, január és február hónapokra. — *Kovács Antal, Nasie*. Hiányzó lapjait megküldöttük. Fizetésére vonatkozólag megjegyezzük a következőket: deczember hó 4 én kézhez vettünk 2 koronát, január hó 5-én ismét 2 koronát, ezen összesen 4 koronából 1900. deczember hónapra elszámoltunk 3 korona 40 fillért, mert Ön már egyesületi jogaiba lépett s így havi tagsági díja 3 korona 40 fillér. Fölöslege maradt tehát a 4 koronából 60 fillér. Sziveskedjék ehhez még 2 korona 80 fillért küldeni, miáltal január havi tagsági díja is kiegyenlítve lesz. Február hónaptól kezdve pedig kérjük havonta 3 korona 40 fillért

beküldeni. — *Petykó András, Eger*, 12 korona 80 fillért; *Kovács Imre, Selyp*, 12 korona 20 fillért; *Zsebők István, Ács*, 10 korona 20 fillért; *Bartók Béla, Oroszka*, 22 korona 11 fillért; *Szathmáry József, Dorogh*, 12 korona 34 fillért; *Bécsy Vincze, Ivanecz*, 9 korona 60 fillért; *Magyar Mihály, K. Várda*, 11 korona 10 fillért; *Szücs Sándor, T.-Szt.-András*, 8 korona 80 fillért; *Sziklai László, Budapest*, 20 korona 92 fillért; *Radványi, Gány*, 18 korona 33 fillért; *Gotthrich Márton, Szt.-Lőrincz*, 25 korona 4 fillért; *929., Bihar-Püspöki*, 10 korona 20 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Dörögdy László, Czece*. Elkönyveltük október és november hónapokra. — *Brandstätter Sándor, Bázias*. Deczember hóban volt a novemberi beküldésből 60 fillér feleslege, folyó hó 6-án kézhez vettünk 4 korona 80 fillért, ezen összesen 5 korona 40 fillérből elszámoltunk 3 korona 40 fillért deczember hóra, feleslege van tehát 2 korona, sziveskedjék ehhez még 1 korona 40 fillért beküldeni, miáltal január havi illetéke kifizetve lesz; februártól kezdve pedig kérjük havonként 3 korona 40 fillért küldeni. — *Elbl Károlyné, Budapest*. Kézhez vett 5 korona 50 fillérből 5 korona 40 fillért elszámoltunk deczember és február hónapokra, feleslege van tehát 10 fillér. Kérjük ezt a legközelebbi pénzbeküldés alkalmával figyelembe venni. — *Bartha Zs. Béla, Gyulafehérvár*. Elkönyveltük deczember és január hónapokra. — *Sárneeczy Vilmos, Szepsi*; *Halász Ferencz, P.-Poó*. Január, február, márczius hónapokra számoltuk el. — *Gergely Imre, Solyom*. Elszámoltuk január és február hónapokra. — *Soltész József, Kis-Röcze*. Küldött 6 koronából 4 koronát elszámoltunk január és február hónapokra, feleslege van e szerint 2 korona. Sziveskedjék ehhez még 1 korona 40 fillért küldeni, miáltal márczius havi illetéke is rendben kifizetve lesz, márczius hónaptól kezdve, miután e hónapban már egyesületi jogosultságába lép, havi illetéke 3 korona 40 fillér. Április hótól kezdve azután kérjük havonként 3 korona 40 fillért küldeni. — *Caltinu János, és Calina Cornia*. Deczember hónapban kaptunk 4 koronát, január hónapban 4 korona 20 fillért, ezen összesen 8 korona 20 fillérből elszámoltunk deczember hónapra 6 korona 80 fillért, fölöslege van tehát 1 korona 40 fillér, sziveskedjenek ehhez még 5 korona 40 fillért küldeni, miáltal január havi illetékek is rendezve lesz. Február hónaptól kezdve kérjük azután személyenként 3 korona 40 fillért küldeni. — *Tormásy Ferencz, Kaposvár*. Elkönyveltük deczember és január hónapokra. — *Asztalovszky Kálmán, Devello*. Elszámoltuk január és február hónapokra. — *Rusz Vilmos, Zág-ráb*. Egyesületi jogosultsága már e hónaptól kezdődik, tagsági díjai ezért havonként most már 3 korona 40 fillért tesznek ki. Hiánya van tehát e szerint 1 korona 40 fillér, sziveskedjék ezt még pótolni s február hónaptól kezdve havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. — *Guttmann Ignác, S.-A.-Ujhely*, 40 korona 57 fillért; *Lovass János, N.-Károly*, 11 korona 76 fillért; *Nagy Sámuel, Debreczen*, 13 korona 60 fillért; *Pekurár Simon*, 45 korona 78 fillért; *Balázs Márton*, 13 korona 20 fillért; *Tóth János, Báltaszék*, 5 korona 27 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Brodak Ferencz, S.-Szt.-István*. Elkönyveltük deczember és január hóra. — *Ugrai János, Szarvas*. Elszámoltuk január, február és márczius hónapokra. — *Cseskovits B., Annavölgy-Sárisáp*. Január és február hónapokra könyveltük el. — *Takáts Gábor, Sajó-Szt.-Péter*. Küldött 4 koronából 2 koronát deczember hóra számoltunk el. Fölöslege maradt 2 korona, sziveskedjék ehhez még 1 korona 40 fillért beküldeni, mert januártól kezdve havi díja 3 korona 40 fillér, januártól kezdve ugyanis már egyesületi jogosultságába lép, így tagsági díja havonként 3 korona 40 fillér.

Kemény és társa
 Betéti társaság
 BUDAPEST, Izabella-utca 81. szám.
 Fióközletek: Bécs, Prága, Berlin.
 Privát kutatások, megfigyelések, követelések behajtása legerélyesebb módon. Hiteltudósítások a belföld és külföldön. Mérsékelt árak.
Fennáll 1870. óta.

Alapított 1850.

Feldmann S. utóda

LÖWY SÁNDOR

paplan-, matracz- és ágynemű-készítő

BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 23. a, Aradi-utca sarkán.

Elvállal

szállodák, kórodák és intézetek berendezését

az alanti árjegyzék szerint:

Vörös paplan.

I. szám.	3-zsinóru	105/155	%	á.	2	kor.	70	fill.
II.	4-	115/165		á.	3		10	
III.	5-	125/175		á.	3		50	
IV.	6-	135/185		á.	4		—	

II. rendű satin-paplan.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.	4	kor.	40	fill.
II.	4-	115/165		á.	4		80	
III.	5-	125/175		á.	5		40	
IV.	6-	135/185		á.	6		—	

I. rendű satin-paplan egy végben.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.	5	kor.	20	fill.
II.	4-	115/165		á.	5		80	
III.	5-	125/175		á.	6		40	
IV.	6-	135/185		á.	7		—	

I. rendű minőségű ezüst-cloth.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.	5	kor.	50	fill.
II.	4-	115/165		á.	6		—	
III.	5-	125/175		á.	6		70	
IV.	6-	135/185		á.	7		30	

Atlasz-paplanok mindenféle színben 14 koronától fölfelé

Matraczok jó tiszta vászonból 3 részben.

Volin	1. sz. nagyság	180/80	%	á.	7	kor.	—	fill.
	2. >	190/90		á.	7		60	
Tengeri fű	1. >	180/80		á.	8		40	
	2. >	190/90		á.	9		20	
Afrique	1. >	180/80		á.	9		60	
	2. >	190/90		á.	11		—	

Lószőr-matraczok legjobb minőségűek 24 kor.-tól feljebb

Dr. Kalinovszky-féle

„Dentodol”

szájviz, fogpor és fogszappan

Kitünő felülmulhatatlan szer, már rövid használat után a fogakat hófehérre csinálja, a fogkövet feloldja, szájbetegségeknél kitünő antiseptikus hatással bír és kellemes szájizt hagy használat után hátra.

Kapható Budapest, kerepesi ut 62, I. em.

a fogorvosi műteremben

és minden gyógyszerárban.

Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona

Fogszappan 1 korona, Fogpor 60 fillér.

Elvállal mindennemű
épületmunkákat

házak

jókarban tartását,

csekély

átalányösszeg

mellett.

Költségvetést

díjtalanul

készítik.

Gyár:

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 54.

Gazdasági gépek

szakszerű kijavitása.

Költségvetést díjtalanul készítik.

Schönfeld József
 épület- és mű-lakatos

! Uj találmány!

„RADICIN”

egyedüli szer, a mely egyszerű kezelés mellett minden **tyukszem** bőrkeményedést 5—10 nap alatt gyökerestől eltávolít.

— **Ára 70 fillér.** —

Kapható minden gyógytárban.

Központi szétküldés: **KÖLCSEY Z. LAJOS Budapest,**

VIII. ker., Röck Szilárd-utca 27. sz.

80 fillér beküldése mellett (levélbélyegben is) postán bérmentve megküldetik.

HOHENBÜGLER FERENCZNÉ

nagyvendéglője

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 58/a.

Athléták és színészek találkozóhelye.

Kitünő izletes magyar konyha. — Mérsékelt árak.
 Kitünő magyar borok. — Kőbányai Dreher-féle sör.

Egyleteknek megfelelő mellékhelyiségek.

Bor házhoz küldve 5 litertől kezdve:

Kitünő asztali fehérliterenként 35 kr.
 Kitünő nehéz vörösbör..... > 45 kr.